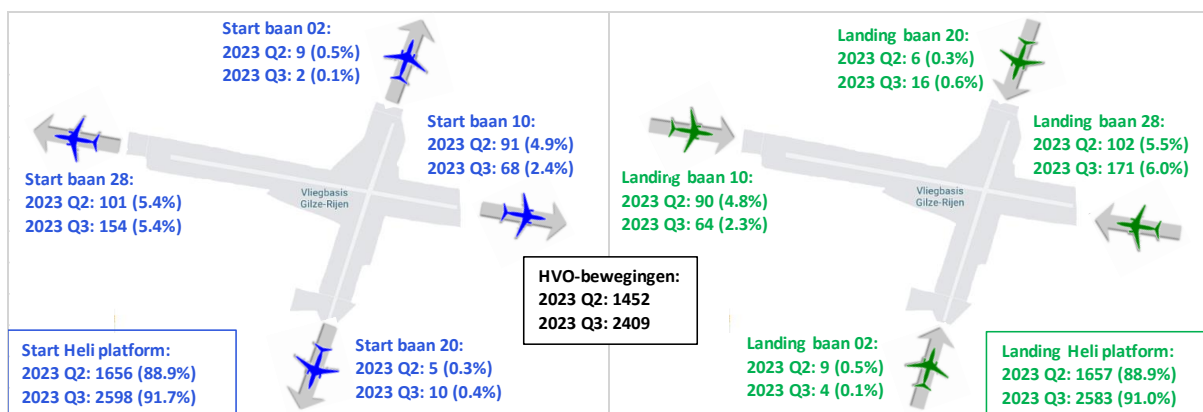


Kwartaalrapportage meldingen geluidhinder vliegbasis Gilze-Rijen derde kwartaal 2023

Dit document vormt de kwartaalrapportage over de geluidhinder rond de vliegbasis Gilze-Rijen in het derde kwartaal 2023. De rapportage biedt een overzicht van alle ingediende meldingen. Trends zijn weergegeven door de gegevens van het voorgaande kwartaal op te nemen. Doel van de rapportage is de Commissie Overleg & Voorlichting Milieu (COVM) meer inzicht te geven in de ontwikkeling en trends met betrekking tot meldingen over de geluidhinder van vliegverkeer.

1. Baangebruik: aantal starts en landingen

Onderstaande figuur geeft inzicht in het aantal en percentage vliegtuigbewegingen, per vluchtsoort (start of landing) en per gebruikte start- of landingsbaan (02-20, 10-18 of een heli platform). Ter vergelijking zijn de aantallen opgenomen van het vorige kwartaal. De percentages geven respectievelijk het deel aan van het totaal aantal starts (linker deel) en landingen (rechter deel). Daarnaast is nog het aantal zogeheten HVO-bewegingen¹



Figuur 1: Aantallen vliegtuigbewegingen per vluchtsoort en baanrichting

2. Melders en meldingen

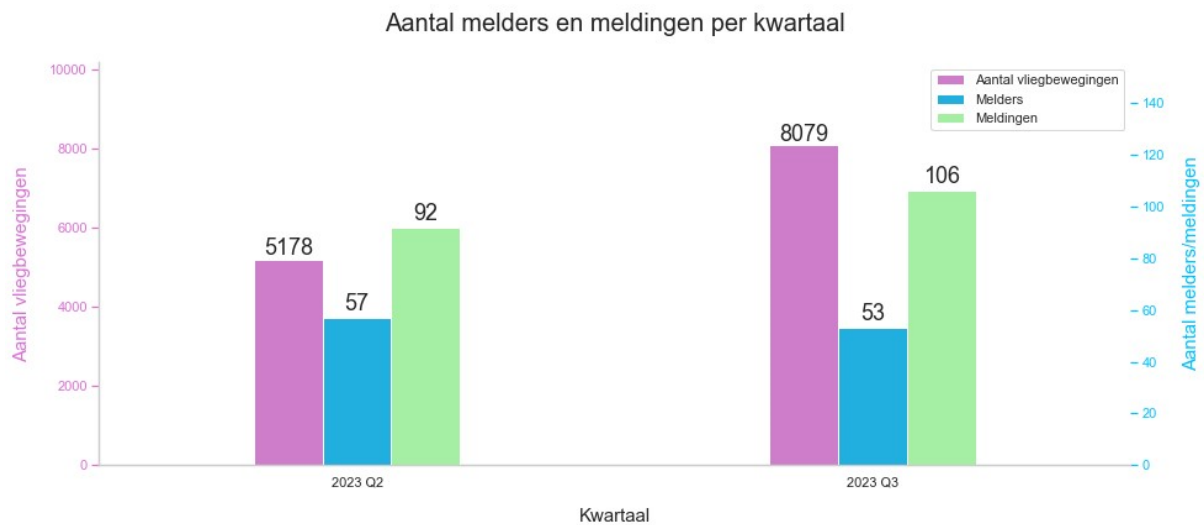
Onderstaande tabel geeft inzicht in het totaal aantal meldingen, zowel voor het derde kwartaal 2023 als voor het voorgaande kwartaal. De meldingen zijn hierbij gegroepeerd zodat inzicht ontstaat over het aantal meldingen dat per melder is ingediend.

Tabel 1: Melders en meldingen

| Aantal meldingen: | 2023 Q2 | | 2023 Q3 | |
|-------------------|---------|-----------|---------|-----------|
| | melders | meldingen | melders | meldingen |
| 150+ | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 76-150 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 26-75 | 1 | 28 | 0 | 0 |
| 11-25 | 0 | 0 | 2 | 40 |
| 1-10 | 56 | 64 | 51 | 66 |
| Totaal | 57 | 92 | 53 | 106 |

¹ HVO-bewegingen zijn vliegtuigbewegingen op/boven het terrein van de vliegbasis.

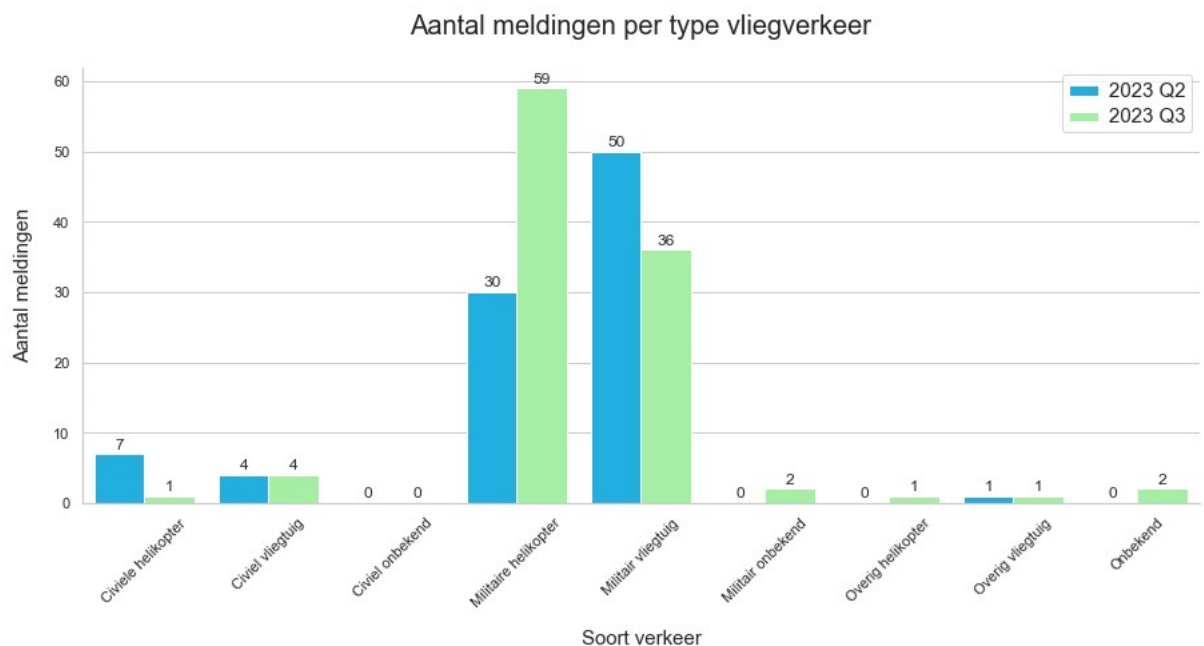
De aantallen voor het aantal melder en meldingen zijn, samen met het aantal vliegtuigbewegingen, grafisch weergegeven in Figuur 2.



Figuur 2: Verdeling melders en meldingen

3. Meldingen per vluchttype

In Figuur 3 zijn de meldingen weergegeven die aan vliegtuigbewegingen zijn gekoppeld. Als referentie zijn ook de gegevens van het vorige kwartaal opgenomen. Wanneer het niet mogelijk is om een melding te relateren aan een specifieke vliegtuigbeweging, wordt deze meegeteld als “onbekend”. Helikopters en vliegtuigen die niet tot civiel of militair verkeer horen, zijn als “overig” opgenomen; hieronder valt bijvoorbeeld recreatief verkeer, of verkeer waarvan het vluchttype niet bekend is.



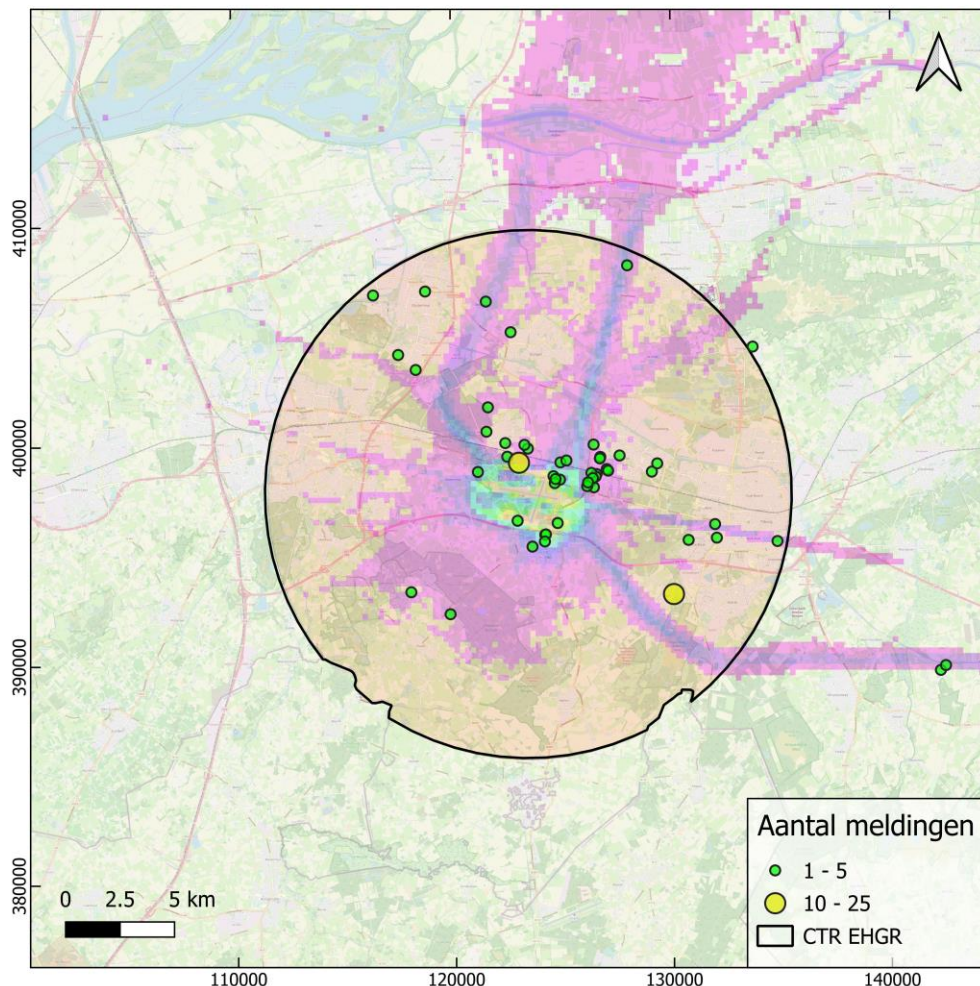
Figuur 3: Verdeling van meldingen naar vluchttype

4. Vliegtuigbewegingen en melderlocaties

Onderzocht is waar de vliegtuigbewegingen zich in het derde kwartaal 2023 bevonden². De dichtheid van het verkeer is bepaald op basis van de werkelijke vliegtuigpassages; vliegtuigen worden in de telling meerdere keren meegeteld wanneer ze vaker passeren, zoals bijvoorbeeld bij circuitvluchten het geval is. Alleen de vliegtuigpassages die opgepakt zijn door de radar zijn meegenomen in de analyse. In het geval het vliegp pad van een passage niet is geregistreerd, is het niet mogelijk deze beweging mee te tellen.

In Figuur 4 is het resultaat te zien voor het militair en civiel vliegverkeer van en naar de vliegbasis Gilze-Rijen, in het derde kwartaal 2023. De figuur laat ook de Control Zone (CTR) van vliegbasis Gilze-Rijen zien.

Onderstaande kaart geeft ook aan hoe de meldingen geografisch verdeeld zijn over de regio. Elke stip in de kaart geeft de positie weer (per 6-positie postcode) van waaraf meldingen zijn gedaan in het derde kwartaal 2023.

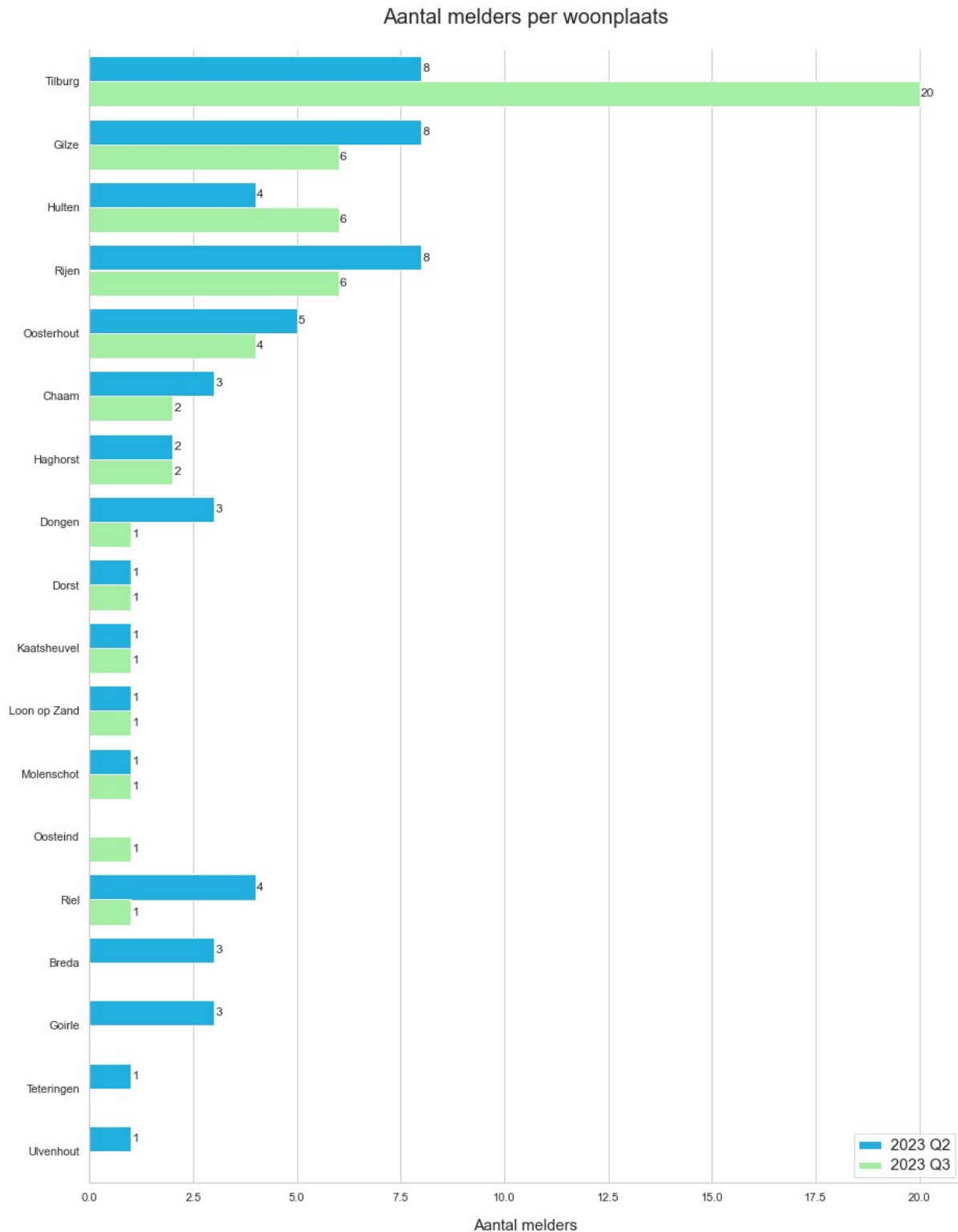


Figuur 4: Dichtheid van militair en civiel vliegverkeer van en naar de vliegbasis, gecombineerd met de locaties van melders

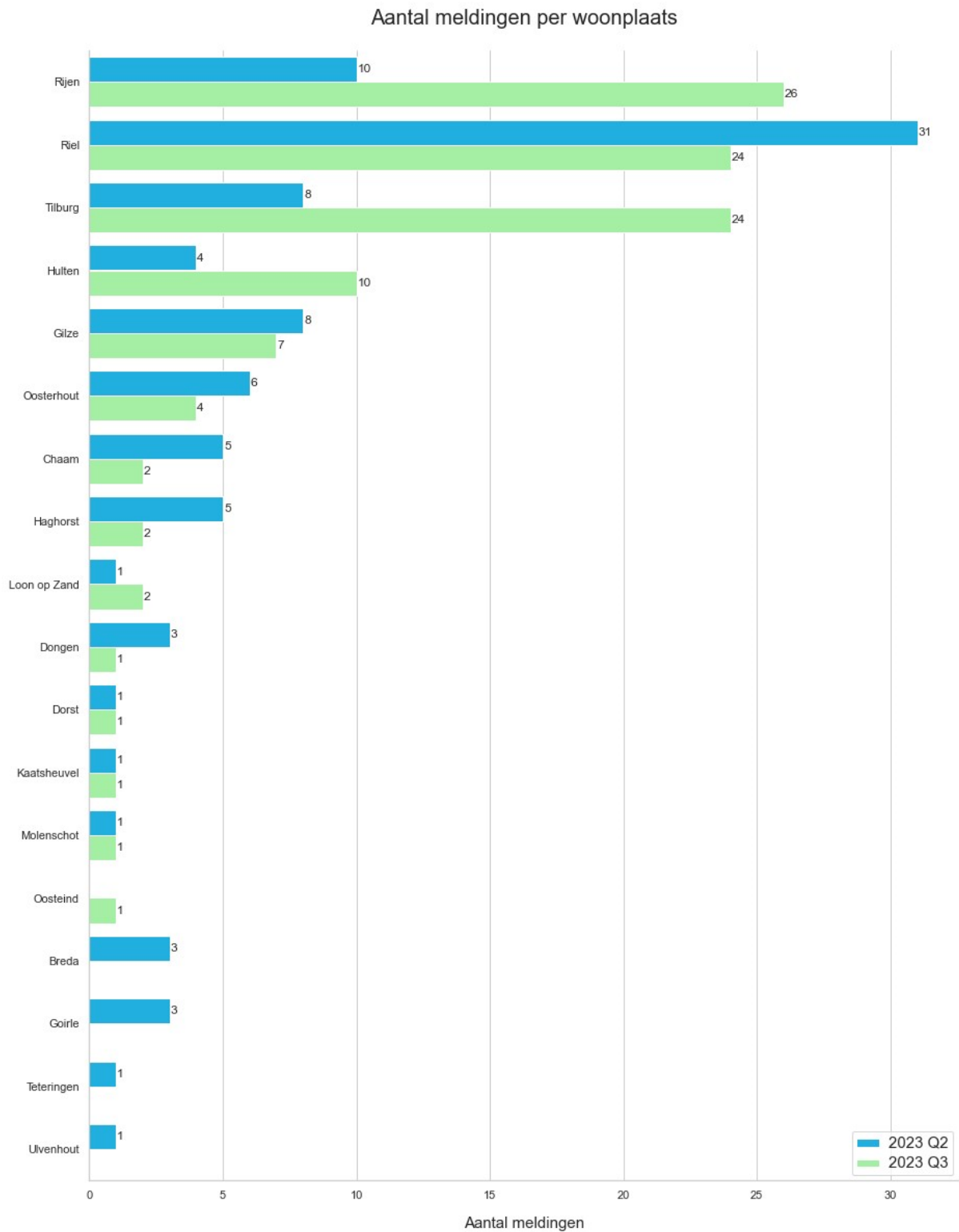
² Bron: FANOMOS vliegbaanmonitorsysteem NLR

5. Melders en meldingen per woonplaats

De volgende figuren geven het aantal melders en meldingen per woonplaats, zowel grafisch als in aantallen. Ter vergelijking zijn de gegevens van het vorige kwartaal toegevoegd. Vanuit woonplaatsen die niet zijn opgenomen werden in geen van beide kwartalen meldingen ontvangen.



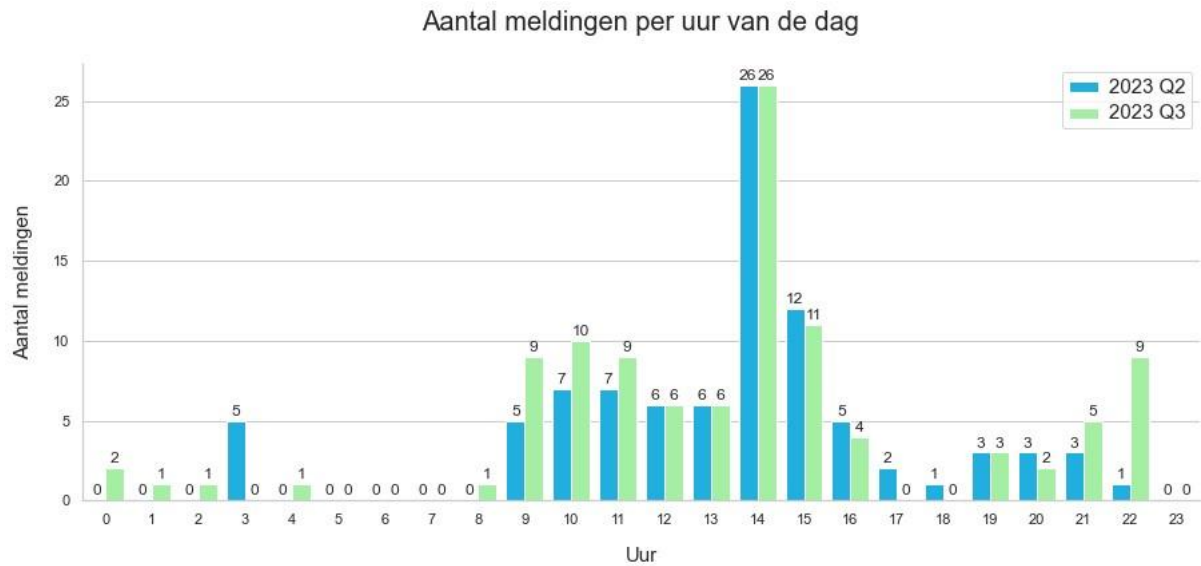
Figuur 5: Melders per woonplaats



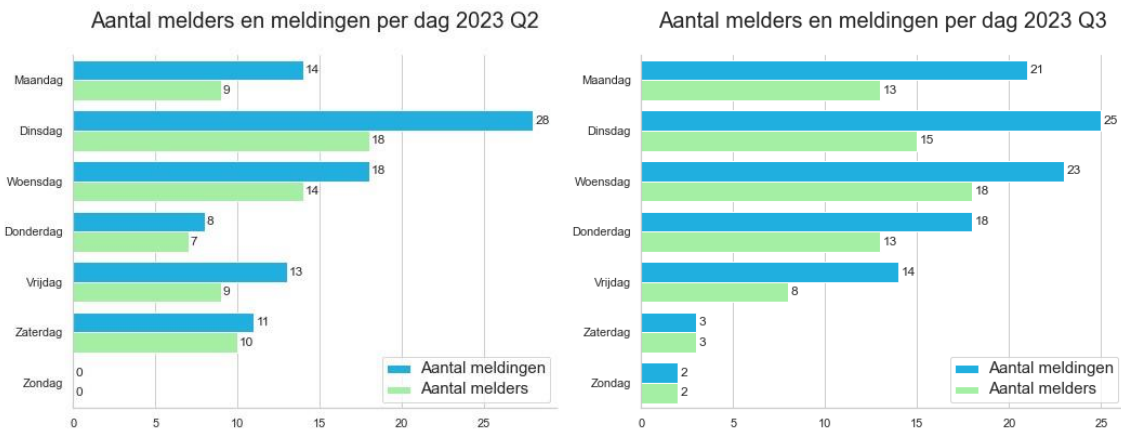
Figuur 6: Meldingen per woonplaats

6. Verdeling over de tijd

Figuur 7 geeft de verdeling weer van de meldingen naar het uur van de dag en Figuur 8³ de verdeling naar dag van de week. De basis voor deze figuren zijn de tijdstippen waarop de melding betrekking had (niet het tijdstip van indienen).



Figuur 7: Verdeling van meldingen over het etmaal



Figuur 8: Verdeling van melders en meldingen over de dagen van de week

³ Omdat melders op meerdere dagen van de week meldingen ingediend kunnen hebben, hoeft het totaal van de aantallen melders niet gelijk te zijn aan het totaal aantal melders in Tabel 1.

7. Bijzonderheden in het derde kwartaal 2023

Over de volgende onderwerpen, gerelateerd aan daadwerkelijk vliegverkeer in de omgeving van vliegbasis Gilze-Rijen, is gecommuniceerd:

Deze week: testvluchten helikopters (Juli 2023)

Hoe kan het Defensie Helikopter Commando meer rekening houden met de omgeving en de operationele gereedheid hoog houden? Wat kunnen we daarin voor elkaar betekenen? Dit vraagt om dialoog (zoals onder meer in de aanloop naar een convenant), maar ook om onderzoek naar effecten en mogelijkheden. In de afgelopen jaren zijn zo verschillende onderzoeken uitgevoerd. Dit heeft al geleid tot meerdere acties, zoals het verleggen van een 'slope' op de vliegbasis en het vliegen via een corridor naar onze laagvlieggebieden. Deze week wordt gestart met een nieuw onderzoek: Wat is het effect van de snelheid van helikopters die 's avonds terugkeren naar de vliegbasis? Heeft vliegen met een lagere snelheid een positief effect op het ervaren van hinder door de omgeving?

De geluidsbelasting van helikopters die in de avond met hoge snelheid terugkeren naar Gilze-Rijen wordt door diverse woonkernen als zeer hinderlijk ervaren. In overleg met Kantoor Testvliegen en het Nederlands Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium (NLR) is een plan van aanpak opgesteld dat in week 28 uitgevoerd zal worden.

De commandant van het Defensie Helikopter Commando heeft de opdracht gegeven om met behulp van een meetlocatie (G1ML) uit het geluidmeetnet, data te verzamelen over het aantal decibels. Naast de data van het bestaande geluidmeetnet zal NLR aanvullende meetapparatuur opstellen. Daarmee worden twee vormen van geluid gemeten worden. De daadwerkelijke decibels tijdens het overvliegen en de 'sound exposure level' omdat met lagere snelheden de duur van het geluid zal toenemen.

Op dinsdagochtend 11 juli zijn de testvluchten gepland en zullen zowel de Chinook en Cougar transporthelikopters als de Apache helikopter afzonderlijk meerdere keren over de meetlocaties vliegen. Dat gebeurt met verschillende vliegsnelheden en op de vlieghoogte van 1000 voet (330 meter) die de helikopters normaal gesproken in de corridors aanhouden.

Gedurende de testvluchten zal er geen ander vliegverkeer op de vliegbasis vliegen zodat de meetresultaten zuiver blijven. Mocht vanwege de weersomstandigheden of andere redenen de testvluchten op dinsdagochtend niet doorgaan, is donderdagmiddag 13 juli als back-up moment gepland. In de avondvliegperiode eind 2023 worden ook nog testvluchten uitgevoerd. De resultaten van beide testmomenten worden in het tweede kwartaal van 2024 verwacht.

Motorloze zondagen 2e helft 2023 bekend (Juli 2023)

In overleg met de omgeving is een aantal zondagen aangewezen om niet te vliegen met de historische vliegtuigen van Stichting Koninklijke Luchtmacht Historische Vlucht (SKHV):

De motorloze zondagen zijn voor de tweede helft van 2023 bekend en zijn zondag: 30 juli, 6 augustus, 3 september, 26 november en 31 december.

Avondvliegseizoen begint (Augustus 2023)

Het opleiden, trainen en oefenen in de avonden gaat binnenkort weer beginnen. Vanaf maandag 4 september beoefenen de helikopterbemanningen hun vliegvaardigheden bij duisternis. Daarbij maken vliegers gebruik van nachtzichtapparatuur. Volgens de afspraken, vliegen we na 22:00 uur niet lokaal in het circuit. Onze bemanningen keren na 22:00 uur uitsluitend terug om te landen op de vliegbasis. Gedurende de avondperiode zijn we uiterlijk 23:00 uur terug op de vliegbasis. Mocht het voor onze inzetbaarheid noodzakelijk zijn om na 23:00 uur terug te keren, dan zullen wij u tijdig informeren.

Helikopters vertrokken naar Noord-Italië (Augustus 2023)

Meerdere Chinooks, Apaches, NH90's en Cougars zijn vertrokken richting Aviano (Italië) voor de bergvliegsoefening High Blaze. Gedurende deze weken worden de bemanningen opgeleid en getraind in het vliegen met 'reduced performance' in bergachtige terrein van Noord-Italië.

Helikopterbemanningen oefenen lokaal met nachtzichtapparatuur (September 2023)

Door personeelstekort is vliegbasis Deelen voorlopig niet beschikbaar om vliegprocedures bij duisternis te trainen met onze helikopters. Om geen achterstand op te lopen in de opleidingen van onze bemanningen, vliegen we met onze helikopters op woensdagavond 20 en 27 september boven en in de omgeving van vliegbasis Gilze-Rijen. De trainingsvluchten duren tot uiterlijk 22:00 uur.

Onze helikopterbemanningen trainen door heel Nederland, met name in laagvlieggebieden als andere militaire locaties zoals Maritiem Vliegveld De Kooy en vliegbasis Deelen. Bij avond en nacht is het vliegen in een helikopter heel anders dan overdag.

Vliegers en loadmasters gebruiken daarvoor dan zogenaamde 'Night Vision Goggles'. Deze nachtzicht-apparatuur of helderheidsversterkers geven de helikopterbemanning meer zicht bij duisternis. De mens heeft van nature een blikveld van zo'n 140 graden maar bemanningen die vliegen met 'Night Vision Goggles' kijken daarbij als het ware door twee kokertjes met een blikveld van 40-45 graden.

Het Defensie Helikopter Commando moet altijd gereed zijn voor mogelijke inzet in de toekomst. Daarbij is goed opgeleid en getraind personeel essentieel.

Oefening Falcon Leap en Operatie Market Garden (September 2023)

Het Air Mobility Command traint samen met internationale partners het droppen van vracht en parachutisten tijdens jaarlijkse oefening Falcon Leap.



Momenteel vindt vanaf vliegbasis Eindhoven de internationale airborne oefening Falcon Leap plaats. De oefening wordt georganiseerd door 11 Luchtmobiele Brigade van de Koninklijke Landmacht en duurt tot en met 15 september.

De transportvliegtuigen van het 336 Squadron van het Air Mobility Command verzorgen samen met internationale partners het luchttransport. Gedurende deze oefening staat de internationale samenwerking met 12 verschillende landen centraal.

De oefening wordt op zaterdag 16 september 2023 afgesloten met de jaarlijkse herdenking van Operatie Market Garden op de Ginkelse Heide bij Ede.

Aan deze herdenking nemen, naast een aantal vliegtuigen, ook één Cougar, twee Chinook en twee Apache helikopters van het Defensie Helikopter Commando deel. Samen met onze partner 11 Luchtmobiele Brigade geven wij hier een Air Assault demo.

Hiervoor is vliegbasis Gilze-Rijen op zaterdag 16 september van 9:00 tot 10:30 uur en van 13:30 tot 15:00 uur geopend voor militair vliegverkeer.

8. Afkortingen en definities

COVM - Commissie Overleg & Voorlichting Milieu

De Commissie Overleg & Voorlichting Milieu is een adviescommissie van de minister van Defensie. De commissie is ingesteld op grond van de Wet luchtvaart en heeft twee belangrijke taken: overleg en voorlichting over milieu (doorgaans geluid) rondom de militaire luchthavens.

CTR - Control Zone

De control zone is het plaatselijk luchtverkeersleidinggebied. Dit is het gebied dat zich horizontaal en verticaal vanaf een bepaald punt uitstrekt vanaf het aardoppervlak tot aan een vastgestelde grens. Het luchtverkeer binnen deze zone wordt afgehandeld door de plaatselijke luchtverkeersleiding.